

TJAKO, DE FRIES

DOOR C. BLEEKER

met ill. van DICK DE WILDE

Met z'n vieren stonden ze op de hoek van de Kastanjelaan, het punt, waar de clubleden altijd bijeenkwamen. 't Wachten was op Karel ten Berge en Kees Bloemendaal, de twee, die op 't Gymnasium gingen.

Vijf over twaalf, waar bleven die lui? Ze moesten nu niet denken, dat hun vrienden van plan waren, aan de straat vast te vriezen!

Met de handen in hun jaszakken stampden ze op de hardbevroren weg.

„Zeg, da's nou ook wat, dat we vanmiddag geen vrij hebben om te rijden,” mopperde Ab.

„De directeur zal gedacht hebben, dat er nog wel meer dagen met vorst zullen komen en wil 't ijs natuurlijk graag stevig laten worden, voor jij d'r op komt” zei Piet van der Mey. „Op elke plaats waar jij valt, zouden vandaag nog wakken ontstaan.”

„Je bent vroeg leuk hoor, hou je vast den heelen dag niet vol” was 't antwoord van de dikke Ab, die, in verband met zijn omvang, in de club de bijnaam droeg van Reynout van Gelder. Goeierd, die hij was, kon hij de plagerijtjes van de vrienden best hebben, ze meenden 't zoo kwaad niet.

„Nou, in elk geval, morgen is het Zaterdag, en over die middag heeft de directeur niets te zeggen” beweerde Jan, de broer van Piet. „Vader zegt anders, dat de vorst vast niet lang zal aanhouden.”

„En wat zegt 't Orakel d'r van? informeerde Henk van Doorn.

„Verandering” steunde Ab.

't Orakel was de oude werkster, die elken morgen de apotheek van Ab's vader schoonmaakte. Allemaal kenden ze de betrouwbaarheid van Da's weervoorspellingen! kon je beslist beter op aan, dan op de barometers of de berichten uit de Bildt. Als Da 's morgens zei: „Jongenheer, 't zit me weer zoo in de botten,” was d'r vast storm of regen in aantocht.

Wilde de club eens uit, Ab informeerde eerst bij ouwe Da of 't goed weer zou blijven.

Nu de uitspraak van het orakel bekend was, steeg de verontwaardiging van de jongens ten top.

„Had de directeur die gevoelige botten van Da maar” bromde Piet.

Daar kwamen Kees en Karel aan.

„Hebben jullie vrij vanmiddag?” riepen ze al vanuit de verte.

„Nee, jullie soms wel?”

„Wij ook niet, we hadden 't vast gedacht, maar 't was mis!”

De twee Gymnasiasten vertelden, dat ze een knecht van de ijzergieterij gesproken hadden, die vanmorgen heelemaal op schaatsen naar 't werk was gekomen. „'t Ijs moet schitterend zijn,” zegt 'ie, „fijn voor morgen!”

't Orakel voorspelt anders nattigheid” kondigde Ab zuchtend aan.

Hoewel de heele club door deze uitspraak de toestand donker inzag, werd toch besloten, om thuis te vragen of 't goed was, dat ze den volgenden middag een groote partij maakten. Ze zouden anders wel eens willen weten, of de directeur en de rector het vroeger ook zoo leuk hadden gevonden, met ijs op school te zitten, vooral, omdat beide heeren veel van schaatsenrijden hielden. Ze waren natuurlijk stilletjes weggebleven, kon vroeger makkelijk!

Met een „Saluut! tot vanmiddag” ging het troepje uiteen.

Henk slenterde langzaam naar huis. Z'n gedachten waren niet bij de tocht van morgen, maar bij het antwoord, dat z'n vader hem zou geven, als 'ie vroeg, te mogen gaan rijden.

't Zou nu ongeveer een maand geleden zijn, toen dokter van Doorn plotseling naar Friesland was geroepen, waar zijn beste vriend ernstig ziek was. Den volgenden dag werd er een telegram bezorgd, Vader kwam niet thuis en zou nog eenige dagen wegbleven. Mijnheer van der Hoeven was den vorigen avond gestorven en liet, behalve een zoon, geen familie na, zoodat Vader alles regelen moest.

En toen, op een Zaterdag, (Henk herinnerde het zich als den dag van gisteren, omdat 'ie met de club uit wou en Moeder gevraagd had of 'ie thuis bleef), was Vader terug gekomen en had een vreemde jongen bij zich. Moeder was dadelijk op hem toegestapt en had hem op elke wang een stevige zoen gegeven, stel je voor, zoo'n zoen, die ze nooit gezien had! en ze hielp hem z'n jas uittrekken, ook al zoo gek, kon 'ie toch zeker best zelf en toen kwam Vader en had gezegd: „Voor jou heb ik een broer meegebracht Henk” en tegen de jongen: „Dit is nu Henk, Tjaco.”

Hij had de lange, blonde jongen met z'n ernstig gezicht van het hoofd tot de voeten opgenomen en z'n dank voor de broer was matig geweest. Had 'ie daarvoor den heelen middag thuis moeten zitten?

Heden nog toe, wat een saaije, kon je zoo wel zien, wat zou de club daar wel van zeggen? En wie weet hoe lang 'ie met die knaap opgescheept zou zitten! Vaders en Moeders konden je toch soms wat leveren! Had dikke Ab laatst niet den heelen middag met een zeurpiet van een nichtje moeten wandelen? en niks was er aan te doen geweest!

Maar dit liet zich honderdmaal erger aanzien, „een broer,” dat zou Vader nooit gezegd hebben, als Tjaco gauw weer opstapte!

'n Vervelende avond hadden ze gehad, Vader naar patiënten, Tjaco in elkaar gedoken in een stoel en Moeder, die, lief als altijd, probeerde het den vreemdeling gezellig te maken.

Toen Tjaco naar boven was, had hij van alles en nog wat over die jongen moeten weten; Moeder vertelde, dat hij heel alleen op de wereld stond. Zijn vader had, voor hij stierf, aan Vader gevraagd, of die wilde zorgen, dat Tjaco op een goeie kostschool kwam en of hij eens een enkel keertje hier mocht komen in de vakantie. Toen had Vader gezegd, dat hij Tjaco voor goed meenam naar huis en zou zorgen, dat hij opgroeide tot een flinke man.

„Zou jij anders gehandeld hebben Henk”? had Moeder gevraagd. „Zou jij zoo'n arme jongen, die verleden jaar z'n moeder en nu z'n vader verloren heeft, en niemand meer bezit op de wereld, wegsturen naar een kostschool en zelf teruggaan naar een gezellig thuis?”

Hij had moeten bekennen, dat hij zoiets niet gedaan zou hebben en had opeens wel medelijden met Tjaco gehad. Waarom nou niet alles verteld, voor z'n komst? Vader kon toch wel begrijpen, dat zoo'n jongen onmogelijk een verrassing kon zijn!

's Zondagsmorgens waren Karel en Piet gekomen om hem te halen, gauw had 'ie ze in de gang opgevangen en van Tjaco verteld.

„Nogal geschikt zeg?” informeerde Karel.

„Kijk zelf,” en toen gingen ze de kamer binnen, waar Tjaco weer in een hoekje zat en ongeveer niets zei.

’t Oordeel van de vrienden was dan ook niet bepaald vleiend geweest.

Geen oogenblik was het bij de drie vroolijke jongens, die nog nooit verdriet gekend hadden, opgekomen, dat Tjaco geen behoefte had aan hun verhalen, dat z’n gedachten in ’t kleine plaatsje in Friesland waren, in ’t vriendelijke oude huis, waar hij vader en moeder verloren had.

’s Maandags was dokter van Doorn met Tjaco naar de rector gestapt en nu zat hij bij Karel en Kees in de tweede klas. Leeren kon hij uitstekend, in die paar weken was hij al een van de besten van de klas; zou je altijd zien, zulke saaiers ontpopten zich als echte werkezels. Ongemerkt had de club hem in de gaten gehouden, maar ’t was en bleef treurig, en hij zat er maar mee, peinsde Henk.

Vader vond, dat hij zich te weinig met Tjaco bemoeide, had ’ie al lang gemerkt. Of die jongen niet in de club kon komen, was er ook al eens gevraagd, in hun club, die al zeven jaar bestond en waarin alleen bij algemeene stemmen een nieuw lid werd toegelaten! Voor zoover ’ie gemerkt had, bezat Tjaco d’r nog niet één.

Hij had zoo’n voorgevoel, dat Vader vandaag eens anders zou optreden, ’n heel sterk voorgevoel.

Dat dit uitkwam, bleek om half vier, toen de club vergaderde op ’t gewone punt. Allen hadden toestemming verkregen om die tocht te maken; „maar op mij moeten jullie niet rekenen” zei Henk en vertelde toen, dat z’n vader

’t niet goed vond dat hij uitging en Tjaco thuis moest blijven.

Daar had je ’t nou, natuurlijk die lijs van een Tjaco weer! Perplex stonden ze alle vijf te kijken. Henk, de ziel van ’t gezelschap zou niet meegaan en bovendien nog opgescheept zitten met dat taaie joch! Hoe kon Henk’s vader zoiets uitdenken? ’t leek wel niks. Ja, en nu hadden ze natuurlijk te kiezen, of met z’n vijven, of met z’n zevenen uit, en lid 7 was Tjaco!

„’t Eenige, wat er op zit is, dat we de vent meevragen” verklaarde Kees.

„Grote kans, dat ’ie niet eens wil” zei Ab.

„Of niet durft” merkte een ander op. „Jongens, laten we ’t beste d’r maar van hopen, ginds komt ’ie net aan, zullen we ’t meteen maar vragen.”

Toen Tjaco het groepje genaderd was, werd hij aangehouden; Karel deed ’t woord. „Zeg, Tjaco, heb je zin om morgen met ons te gaan schaatsen, een heele tocht, weet je, ’n uur of vier.”

Gespannen keken ze alle zes naar Tjaco’s gezicht, zagen een blijе flikkering in z’n oogen en tot hun groote verbazing en teleurstelling zei hij, dat ’ie graag mee wou.

„Rij je goed?” vroeg Piet.

„Tamelijk” was 't antwoord.

„Nou, dan kom je wel met Henk mee hè?”

Tjaco kon dit beschouwen als een sein om door te lopen en verdween dan ook om de hoek van de straat.

„Nou, daar zitten we 'an hoor! en hij rijdt *tamelijk*, zullen we genot van beleven!” zei Jan.

Maar een ijsstok meenemen, kon 'ie desnoods achteraan hangen, want als ze op zoo'n ongelukkige krabbelaar wachten moesten, kwamen ze nog geen uur buiten de stad.

Toen Henk thuis kwam, zat Tjaco z'n schaatsen na te zien, mooie, nieuwe doorloopers. Tjaco bestreek ze liefkoozend en vertelde, dat 'ie ze verleden jaar van Vader gekregen had.

„Vast z'n eerste, 't zou me een gekruk en gezanik geven, morgen” dacht Henk.

's Zaterdag vror het nog flink, maar de lucht was grauw. De botten van 't Orakel voorspelden niet veel goeds, wist Ab voor schooltijd nog gauw aan de anderen te vertellen.

Ze zouden 't er echter maar op wagen en zoo verzamelde de clubleden zich om 1 uur op de hoek Kastanjelaan. Tjaco was er ook, gewapend met z'n prachtschaatsen. Zoo van de buitenkant leek 't een heele sportsman, mankeerde niks aan. 'n Fijne, dikke, grijswoollen trui met bijpassende muts en sjawl, sportbroek en kousen en . . . de oogen van de jongens puilden uit van verbazing en verontwaardiging, was die kerel nou heelemaal!!!! daar had 'ie aan z'n voeten gymschoenen, doodgewone, zwarte gymschoenen. Een overtuigender bewijs, wat voor stoethaspel ze daar meekregen, was er niet te vinden!

Op weg naar de vaart gaven ze elkaar porren en wierpen veelbeteekenende blikken naar Tjaco, die, voor zijn doen, bepaald vroolijk meeliiep.

Zou de suffer nou heelemaal niet snappen, hoe bespottelijk en onpractisch hij zich uitgedost had voor een ijstocht?

Intusschen waren ze bij de vaart gekomen en gingen op de kant zitten aanbinden. Karel kon 't niet langer uithouden en met een: „Stevige laarzen heb je daar aan, zul je niet makkelijk op doorzwikken”, wees hij op Tjaco's schoentjes.

„Ja, daar rij ik anders ook niet op” zei Tjaco.

Verstomd stond de heele club. Daar had 'ie zich nou speciaal voor vandaag zoo opgeknapt!

„Zijn je laarzen dan stuk?” vroeg er een.

„M'n laarzen? maar die draag ik ook nooit op 't ijs, in Friesland reed ik altijd op m'n kousen, dat doen ze daar veel. 'k Dacht, dat jullie het gek zou vinden en daarom deed ik deze buigzame schoentjes aan.”

Daar bleken ze een echte Fries in hun gezelschap te hebben!

Tjaco merkte niets van hun belangstelling, hij had z'n schaatsen onder, schoot met een groote sprong het ijs op en was met een paar lange streken al een heel eind weg.

„Tamelijk” had 'ie gezegd! Een opsnijer was 'ie in elk geval niet, dat viel hun hard mee. Wie had dat achter die stille gezocht! Als die ooit meereed op wedstrijden, konden zij zich gerust opbergen, alle eerste prijzen zou 'ie d'r vast uitsleepen en makkelijk ook!

Tjaco kwam terug, stralend van opwinding.

„'t Ijs is best hoor!” riep hij.

Een heel ander gezicht had 'ie nou, 'n Fries scheen je bepaald op 't ijs te moeten zetten om hem te laten ontdooien!

De andere zes waren nu ook klaar, reden even rond en toen begon de groote tocht. Karel had nog eens goed geïnformeerd bij de knecht van de gieterij; hij wist nu de weg op een prikje en hem was dus de leiding opgedragen.

't Eerste half uur kwamen ze nog wel bekenden tegen maar daarna niet meer, 't was zelfs stil op de vaart. Heerlijk, wat vlogen ze d'r over! de wind was mee en het ijs prachtig. Af en toe werd er even halt gehouden om een stuk chocolade of een appel te eten of even steviger aan te binden.

„Jongens, we zijn op den goeien weg hoor!” kondigde Karel aan, „er moet hier ergens een cafétje aan den kant liggen en als ik me niet vergis, zie ik 't daar voor ons.”

„Dan wil ik er binnen, 'k heb vreeselijke dorst” vertelde Ab.

Tien minuten later zaten de jongens dan ook om een genoeg'lijk snorrende potkachel. Allemaal hadden ze thee besteld, waar ze heerlijke knappende beschuitjes bij kregen. De waard informeerde belangstellend, waar ze heen moesten; Kees vertelde van hun plan, om rond te rijden en zoo weer naar de stad terug te keeren.

„As ik de jongeheeren wat zeggen mag, dan zou ik ze aanraaien, langs de kortste weg terug te gaan,” zei de man, „we bennen ander weer te wachten en gauw ook, sneeuw, denk ik.”

Sjonge, wat een ongeluksprofeet, 't Orakel was d'r niks bij! Zouden ze nu datzelfde eind nog eens moeten en dan met de wind pal tegen?

Buitengekomen besloten ze, hun voorgenomen tocht af te werken, die sneeuw zou nog wel wat uitblijven, trouwens, wat zouden dan nog zoo'n paar vlokjes!

Hoofdschuddend keek de vriendelijke, oude baas het stel na. „Toen 'k zelf nog jong was, zou ik 't ook gedaan hebben” dacht hij en stapte vlug de warme gelagkamer binnen, want 't was vinnig koud buiten.

De jongens merkten daar echter niets van; opgemonterd door de lekkere thee zwierden ze lustig verder, nu met de wind opzij.

Dikke Ab kwam achteraan, straks was 'ie een van de eersten geweest, had natuurlijk veel wind gevangen met zoo'n breede rug en ongeveer kunnen zeilen!

„Hallo, Reynout, wou je ook nog mee?” riep Henk.

De dikkerd worstelde tegen den steeds feller blazende wind.

„Laten we aan den stok gaan rijden” stelde Tjaco voor.

Dat was nog zoo'n kwaad idee niet, Ab werd in 't midden genomen en voorop reed, alsof 't vanzelf sprak, de lange Fries. Fijn, dat schoot beter op!

Na een poosje voelden ze allemaal iets vochtigs op hun gezicht.

„Regen” zei er een.

„Sneeuw” een ander.

„'t Orakel en de waard” bromde Ab met een grafstem.

Wat gaf 't eigenlijk, zoo'n beetje vocht, 't was nog vroeg ook, een uur of drie, maar 't leek warempel wel vier, en wat floot de wind akelig door de wilgen, die aan de kant stonden!

Verder ging het! de sneeuwvlokken, (want dat het sneeuw was, wat er naar beneden kwam, was nu uitgemaakt), vielen dichter en vormden al een dun, wit laagje op het ijs. De lucht werd steeds grauwer, loodkleurig bijna en de wind gierde nu over het vlakke land.

„'t Lijkt wel een sneeuwstorm” zei Piet.

„'t Is er een” kwam de stem van Tjaco; „als 't zoo doorgaat, kunnen we niet lang meer rijden, je ziet bijna niets door die jagende vlokken en we zouden best ergens tegen op of in kunnen rijden, je weet nooit, of ze niet hier of daar een bijt geslagen hebben om paling te vangen.”

Geen huisje ergens te bekennen, vreeselijk eenzaam was het. Nog maar op 't ijs

blijven zoolang het ging, dat schoot tenminste vlugger op dan loopen en dan aan de eerste de beste de weg vragen.

Uitgeput zwoegde het troepje verder, hun gezichten deden pijn van de sneeuw en de koude wind die er over blies, hun oogen konden ze maar op een kiertje houden. Wat trok die Tjaco! onvermoeid scheen 'ie te zijn.

En toen, opeens gebeurde het!

Piet, die op één na achter reed, voelde z'n eene schaats losschieten, struikelde over een lang stuk riem en smakte op 't ijs; Henk meesleurend. Dadelijk stonden de anderen stil. Kees vond de schaats en constateerde een geknapt leer. „Kon d'r nog nèt bij” bromde hij. „'t is niet meer te maken ook.”

Te repareren of niet, de eigenaar van de schaats zou het ding dien dag toch niet

meer kunnen gebruiken. Terwijl Henk al lang weer stond en zich afsloeg, lag Piet als een ongelukkig hoopje mensch kreunend op het ijs.

„M'n voet, O, m'n voet!”

Tjaco bevoelde de plek aandachtig, wat het slachtoffer een gil van pijn ontlokte.

„Gemeen verstuikt, kan 'ie onmogelijk op staan,” zei Tjaco.

Ziezoo, daar zaten ze nou. Rondom hen de groote, witte verlatenheid, een sneeuw-jacht van je welste en Piet met een buiten werking gesteld been. Je moest 't ook maar treffen! de club was uit om een gezellige middag te hebben! Dat er nu ook niemand te zien was! 't Kwam niet bij de jongens op, dat de meeste menschen dit weer hadden zien aankomen en thuis waren gebleven. Ja, en wat nu?

„Hoor eens, ik heb wel niets te zeggen” zei Tjaco, „maar als Piet zoo blijft zitten, bevriest 'ie. We moeten verder, hoe eer, hoe beter. Loopen op 't ijs gaat niet, dus maar op den weg zien te komen.”

„En dan?” vroegen de anderen.

„Als jullie 't goed vinden, zou het 't beste zijn, als Piet op de ijsstok ging zitten,

die we dan om beurten, twee aan twee dragen. En dan kunnen er een paar vooruit lopen en vast naar een huis zoeken, want Piet moet onderdak gebracht."

Die Tjaco bleek toch maar een handige jongen te zijn, je zou zoo zeggen, dat 'ie elken winter zoo'n karweitje had op te knappen! De club was heel dankbaar voor zijn goeie raad en Piet werd onbeholpen op den kant getrokken, wat hem ontzettend veel pijn deed.

„Mot je je schaatsen ook maar beter nazien, voor je uitrijdt" zei z'n broer venijnig.

Dadelijk daarop zette de stoet zich in beweging. Henk en Kees waren al vooruit en niet meer te zien. Het tweetal was nog niet ver weg, toen ze een jongen van een jaar of achttien tegen kwamen.

„Mooi weertje" bromde dat heerschap.

Kees hield hem aan en vroeg, of er niet ergens een huis in de buurt was, waar ze een vriend met een verstuikte voet heen konden brengen.

„Knap stel benne jullie" zei de jongen, "hè je 'em zeker een eind verder an de weg late zitte en in dit weer, 't zal een mensch gebeure, as 't een beetje wil, vin je 'em niet eens terug. Een huisje is er wel, 'n minuut of vijf verderop."

Dank je, dat is, wat we weten wilden", zei Henk, „en wat die vrind betreft, als je doorloopt zul je wel zien, hoe we die achter gelaten hebben."

Verder sukkelden ze. „Wat een ongeluk van een man, waar bemoeide hij zich mee?" mopperde Kees.

Even later zagen ze het huisje, 't viel hun nogal mee, dat hadden ze nog wel slechter kunnen treffen.

Geklopt op de deur, . . . geen antwoord. Nog eens getikt. 't Zelfde resultaat. Dan maar achterom, op de achterdeur getrommeld en gebonsd en eindelijk voorzichtig aan de klink gevoeld. Op slot! Niemand thuis. Ook de schuur bleek afgesloten te zijn. Wat een pechvogels waren ze toch! De vijf anderen waren ook in aantocht, alleen hun stemmen kon je hooren, zien niets. De schemering was nu ook ingetreden en 't sneeuwde nog steeds voort.

Met z'n allen overlegden ze, wat er nu gebeuren moest. Karel zei, dat hij zoo ongeveer wist, waar ze zich bevonden, dit huisje kwam hem heel bekend voor en als hij 't goed had, moest er even verder een molen zijn, en je kon aannemen, dat daarbij menschen woonden.

„Moet jij nu maar vooruit" zei Henk, „en neem Jan mee, dan dragen wij." Weg waren de pioniers en de rest ploeterde langzaam achteraan.

Reuzen kerel bleek die Tjaco te zijn, daar liep 'ie nou al dien tijd op z'n dunne schoenen, die natuurlijk doorweekt waren en gaf geen kik.

't Was al aardig donker, toen ze opeens Karel en Jan voor zich zagen staan. De molen was gevonden, in een soort elzenboschje stond hij, maar ze hadden zulke vreeselijke geluiden in de buurt gehoord, dat ze er niet vlak bij waren geweest; 't kon trouwens wachten, tot ze er allemaal waren.

Het boschje werd bereikt en binnengedrongen; enkele lage takken striemden hen in 't gezicht. Maar daar klonk, boven den storm uit een langgerekte angstkreet, zóó afgrijselijk en klagend, dat het troepje, als op commando, bleef staan. Piet gleed bijna van de stok, zoo beefden z'n dragers.

„Dat bedoelden we" fluisterden Jan en Karel.

Weer zoo'n kermende gil, ditmaal lang aanhoudend en eindigend in een soort gekreun.

De oude molen stond daar, als een groote, zwarte, dreigende gedaante, met z'n armen zwaaiend in de lucht. 't Gevaarte steunde en kraakte bij elke windstoot. Een hevige vlaag deed de wiken een eindje draaien, wat een zwiepend geluid maakte,

Mijnheer van der Mey kwam aan de telefoon, 't bleek, dat alle ouders zich erg ongerust hadden gemaakt over de schaatsenrijders.

„Je Vader komt, zoo gauw het ophoudt met sneeuwen, en dat kan volgens mij niet lang meer duren” vertelde hun gastheer.

Een goed uur later werd er dan ook geklopt en Mijnheer van der Mey en dokter van Doorn stapten binnen. Na de molenaarsfamilie begroet en bedankt te hebben voor hun groote gastvrijheid „'t is geen pretje om zeven sneeuwpoppen binnen je muren te krijgen”; zei de dokter, werd er allereerst naar Piet's voet gekeken, terwijl de gulle juffrouw ook voor de heeren koffie inschonk. Intusschen moest Kees vertellen, en dit clublid vergat niet, te zeggen, dat ze zonder Tjaco's hulp en raad waarschijnlijk nog ergens buiten zouden ronddolen.

„En dat had voor Piet noodlottig kunnen worden” zei de Dokter.

„Jongen” en Mijnheer van der Mey stond op en greep Tjaco's hand, „je bent een kraan, en ik kan je niet dankbaar genoeg zijn.”

„Ik ben trotsch op m'n pleegzoon” kwam de stem van dokter van Doorn.

„En ik op m'n broer,” vervolgde Henk.

Tjaco was er verlegen van, wat er niet beter op werd, toen Piet's vader zei: „Jongelui, wat zou het een aanwinst voor jullie club zijn, als ze zoo'n stoere Fries haar lid mocht noemen.”

„Misschien wil hij er niet eens in, maar hij heeft alle stemmen” zei Ab.

Zes paar vragende oogen richtten zich op Tjaco, maar zijn blij gezicht en vroolijk tintelende oogen vertelden hun genoeg.

En toen gleden, even later, twee auto's zachtjes over de kronkelende, besneeuwde landweg, temidden van de stille, witte weiden, waar de maan nu haar zacht licht over uit goot.

Ze brachten een club van zeven leden naar huis, en in de achterste wagen zat, tusschen z'n vrienden, de blonde, overgelukkige Fries, die dien dag bewezen had, dat hij geen „saaie”, maar een echte, flinke Hollandsche jongen was!

BEVROREN RUITEN.

door C. WILKESHUIS.

Wat roosjes en wat ruikertjes,
wat splinters diamant,
een fijngeveven slingertje
van oude, Brugsche kant . . .

een lelie, frisch en zilverwit,
bloeit ergens in een hoek,
een overal staan teekens uit
een Oostersch tooverboek . . .

mijn doode, doffe ruit staat nu
te stralen in de zon,
hij pinkelt en hij twinkelt als
de grot van Oberon¹⁾).

hij flitst, hij fonkelt . . . en hij traant,
en dán is 't sprookje uit:
de winterzon schijnt wit en mat
door mijn beroofde ruit.

¹⁾ Koning der elfen.

gevolgd door een korte, gillende kreet, die de jongens deed verstijven van angst. 'k Zal gek zijn, als ik hier blijf, dat geluid gaat je door merg en been" zei Kees.

„En ik ga er op af" kwam Tjaco's stem, „Piet moet onderdak gebracht, anders bevriest hij."

„Zeg, je bent niet goed, ga toch niet, je weet nooit, wat je er vindt."

„Of niet vindt," dachten ze, want zoo'n geluid had iets geheimzinnigs.

Nog eens dat griezelige gehuil en Tjaco was verdwenen! Maar toen sprong ook Henk vooruit! zoo'n prachtkerel had Vader hem tot broer gegeven en die zou hij daar alleen laten gaan!

De beide jongens liepen tot vlak bij de molen en toen er omheen, tastend naar een deur. Eindelijk, daar voelde Tjaco zoo iets, neen, een raam was 't niet, even verder voelen, een klink, maar die was vastgebonden aan een spijker. Vlug wipten z'n vingers het ijzerdraad los, de deur werd op een kier geopend en meteen sprong hij van schrik opzij, iets vochtig-warms had z'n hand aangeraakt, maar direct daarop hoorden hij en Henk een kort, verheugd blaffen.

Een hond! waarom hadden ze daar niet eerder aan gedacht? Die beesten konden zoo akelig huilen als het stormt!

„Haal jij de lui op, Henk" en Tjaco verdween naar binnen, waar iets ruigs tegen hem opsprong en een zachte snoet tegen z'n gezicht werd geduwd.

„Arme jongen, was je zoo bang? even nog hoor, dan mag je er uit."

Daar kwamen ook de anderen binnen, de oude, pikdonkere molen leek hun een heerlijk, warm verblijf.

„Wie heeft er een touw," vroeg Tjaco; „daar bind ik dan de hond aan en ga er mee naar buiten, 't beest vindt den weg wel en brengt me bij menschen. Kees bleek lucifers te bezitten en streek er een af; bij 't licht daarvan zagen ze een stallantaren en een bundel zakken, waar Piet op werd gezet.

Met een „tot zoo", verdween Tjaco in de sneeuwjacht en weer was het Henk, die hem volgde.

De hond rukte en sprong, holde door het boschje en stond nog geen twee minuten later voor een laag huisje, waar hij aan de deur krabde.

De jongens klopten aan, hoorden binnen loopen en er werd opgedaan.

Met een sprong was de groote hond binnen.

„Tom, daar is Tom terug!" riep iemand.

„Ja, en hij heeft twee sneeuwmannen meegebracht" zei een vriendelijke, zware stem. „Kom er maar gauw in, jongens."

Tjaco en Henk vertelden van hun tocht, de verstuikte voet, en de inbraak in de molen, waar ze Tom hadden gevonden.

„Hoor je dat vrouw? Onze Tom zat te huilen in de molen, daar heb ik die stakkerd natuurlijk zelf opgesloten toen ik straks alles ging sluiten voor de storm, hij liep me aldoor achterna."

„Is 't heel erg, dat we er maar zoo binnengingen?" vroeg Tjaco.

„Ja, zóó erg, dat je d'r meteen weer uitmoet" was 't antwoord van de dikke molenaar. „En ga nou dadelijk die vrienden van je ophalen, dan zullen wij de kachel eens goed opstoken."

Een kwartiertje later zaten ze alle zeven bij een snorrend fornuis in de groote keuken en genoten van een kop heete koffie.

„Je treft het, ik heb me dezen zomer net een telefoon aangeschaft, omdat we hier zoo achteraf zitten" zei de molenaar.

„Wilt U asjeblijft Vader opbellen en zeggen waar we zijn?" vroeg Piet, „want dat weten we zelf niet en nog minder de weg hierheen."

voor hen. Niets was er om de hut te verwarmen. Koude en honger zouden op Kerstdag hun deel zijn. En omdat de arme vrouw dat toch te erg vond, besloot zij te vragen op het kasteel. Zij had nog nooit gebedeld, maar zij zag geen anderen uitweg. Zij keek eerst of haar kinderen wel rustig sliepen en daarna ging zij, bibberend van kou, honger en koorts, naar het kasteel.

Zij wist wel dat de graaf een hardvochtig man was, maar zij meende dat ieder mensch wel medelijden met haar zou hebben. De ophaalbrug was neergelaten opdat de visschers naar de mis in de kapel zouden kunnen gaan, en weldra stond Jane, nat van de sneeuw en uitgeput van het snelle loopen, op het voorplein. Uit een deur in een der hoeken, die wijd openstond, kwamen haar de geuren van gebrad en gebak tegemoet. Onwillekeurig liep zij daarheen; het was de keuken.

Boven een groot vuur werd een heel schaap door de koks om en om gedraaid. Overal siste en knetterde het in de pannen. Een van de koks zag de arme vrouw bij de deur staan en vroeg: „Wat zoek je hier?” Zij stamelde: „Ik wilde graag Mijn kinderen hebben geen eten”

Het antwoord luidde: „Maak maar gauw dat je weg komt. Voor die kletspraatjes hebben we op Kerstavond geen tijd.” En een

ander voegde er aan toe: „Pas maar op dat de Graaf je niet ziet.”

Maar juist op dat oogenblik ging er een deur aan de andere zijde open, en de graaf trad de keuken binnen, terwijl hij riep: „Zijn jullie nog niet klaar met het eten, luwammesen?”

Hij liep de keuken door tot hij aan de plaats kwam, waar Jane stond, en toen hij haar zag, riep hij: „Wat is dat voor bedelpak? Wat moet dat mensch hier?”

— Heer,” antwoordde een der koks onderdanig „dat is een bedelvrouw, die niet weg wil gaan.”

— Wat zeg je me nou,” tierde de Graaf, „Niet weg willen gaan! Nu nog mooier.”

En hij floot zijn beide bulhonden en hitste die op de ongelukkige vrouw aan, terwijl hij haar toesnauwde:

— Maak dat je weg komt. Ik heb niets met je praatjes te maken. De keuken uit, het voorplein af, en de brug over! En gauw!”

De vrouw nam ijlings de vlucht, een heel eind achtervolgd door de bassende en grommende honden. Toen de kwade dieren eindelijk teruggingen, zag zij dat ze al bij de kapel was, waarvan de deur op een kier stond, en waarin de lichten brandden. Er was verder niemand, en zij sloop binnen om even te rusten en van den schrik en de teleurstelling te bekomen. In een hoek van het koor stond het kribje. De vis-